

Załącznik nr 8 do RWP – Zestawienie standardu i cen rynkowych

Standardy dotyczące kosztów w projekcie stanowią katalog otwarty. Niemniej jednak wnioskodawca/beneficjent jest zobowiązany do stosowania także innych przedstawionych w nich zasad.

1. Podczas konstruowania budżetu i wskazywania stawek, wnioskodawca/beneficjent w pierwszej kolejności powinien opierać się na wewnętrznych regulaminach/zasadach obowiązujących poza projektami. Stawki mogą odbiegać od wykazanych w standardzie kosztów, jednakże tylko w przypadku przeprowadzenia i udokumentowania (potwierzenia) rynkowości stawek.
2. **Na beneficjencie spoczywa odpowiedzialność za jakość prowadzonych w projekcie działań, jak również racjonalność i efektywność ponoszonych wydatków.** Weryfikacja standardów jakości, które przekładają się również na efektywność wydatków, jest prowadzona – w pierwszej kolejności – w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie na podstawie informacji ujętych we wniosku. Wobec powyższego wnioskodawca jest zobowiązany do uzasadnienia każdego wydatku poprzez opis standardu jakościowego (poprzez opis np. wymagań dotyczących wykonawcy/usługodawcy/personelu, wymiaru czasowego, zakresu merytorycznego działań, przedstawienie specyfikacji kupowanego sprzętu, dokonywanych inwestycji), jak również przedstawienie zastosowanej kalkulacji kosztu.
3. **Weryfikacja spełnienia opisanych standardów będzie oparta w pierwszej kolejności o zapisy wniosku o dofinansowanie, w związku z powyższym niezwykle istotne jest zawarcie wszystkich wymaganych informacji we wniosku oraz stosowanie precyzyjnego języka (w tym jak najmniej skrótów).**
4. **ION zastrzega sobie prawo do przeprowadzenia po zakończeniu naboru analizy kosztów założonych we wniosku o dofinansowanie w odniesieniu do analogicznych kosztów w pozostałych wnioskach złożonych w odpowiedzi na konkurs tak, aby wydatki w zatwierdzonych do dofinansowania wnioskach były wystandaryzowane.**

Jednocześnie, na etapie realizacji i rozliczania projektu, ION dopuszcza możliwość uznania za niekwalifikowalne kosztów działań o zmienionych warunkach, podwyższonych kosztach i standardzie niższym niż założone w obowiązującym wniosku o dofinansowanie, stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu.

5. Projekty powinny finansować usługi o standardzie zbliżonym do usług powszechnie dostępnych, komercyjnych. Nie jest zasadne finansowanie działań dodatkowych, zawyżających standard, chyba że ma to merytoryczne uzasadnienie, które należy przedstawić w treści wniosku o dofinansowanie. Należy mieć też na uwadze kwestie trwałości działań projektowych.

6. **Stawki wynagrodzeń, szczególnie osób zatrudnianych na umowy o pracę, nie powinny odbiegać od stawek obowiązujących u wnioskodawcy na analogicznych stanowiskach** lub przy zbliżonym zakresie obowiązków (np. stawki ustalone na podstawie obowiązujących regulaminów wynagradzania) lub na stanowiskach wymagających analogicznych kwalifikacji lub kwoty wynikającej z przepisów prawa pracy w rozumieniu art. 9 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, z późn. zm.) lub statystyki publicznej. Pozostałe stawki zaplanowane w projekcie muszą być takie same jak stawki stosowane przez wnioskodawcę/beneficjenta poza projektem. Stawki przyjęte dla wkładu własnego muszą być takie same jak dla dofinansowania.
7. Obligatoryjne jest porównanie kosztów danej usługi przewidzianej projektem z kosztem usługi dostępnej na rynku komercyjnym. W tym celu należy przeprowadzić i udokumentować porównanie cen rynkowych. ION zastrzega sobie możliwość zwrócenia się do wnioskodawcy – na każdym etapie oceny wniosku oraz po zawarciu umowy o dofinansowanie – o przedłożenie dokumentów potwierdzających należyte oszacowanie kosztu, który został ujęty w budżecie projektu. ION zwraca również uwagę na fakt, że cenniki i standardy obowiązujące w jednostce nie zwalniają Wnioskodawcy z dokonania rozeznania i potwierdzenia racjonalności stawek. Jednocześnie ION przypomina, że fakt przeprowadzenia rozeznania rynku na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie projektu, nie zwalnia beneficjenta z trybów konkurencyjnych na etapie realizacji umowy o dofinansowanie.
8. Beneficjent/wnioskodawca podczas realizacji projektu oraz ponoszenia kosztów zobowiązany jest do dochowania obowiązków w zakresie Standardu dostępności dla polityki spójności (Standard szkoleniowy). Niedochowanie obowiązków wynikających z jednego ze standardów dostępności dla polityki spójności, tj. standardu szkoleniowego może skutkować nałożeniem korekty na koszty pośrednie. Wysokość korekty została określona w Taryfikatorze korekt kosztów pośrednich za naruszenia postanowień umowy w zakresie zarządzania projektem (załącznik nr 5 do umowy). Zakres taryfikatora może zostać rozszerzony o pozostałe standardy dostępności.

Zestawienie standardu i cen rynkowych dla programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

Lp.	Towar/Usługa	Standard – warunki kwalifikowania wydatku na etapie oceny projektów	Maksymalna cena rynkowa	Dodatkowe zalecenia
1.	Przerwa kawowa	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu. - wydatek kwalifikowalny, o ile forma wsparcia, w ramach której ma być świadczona przerwa kawowa dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa co najmniej 2 godziny lekcyjne; w przypadku, gdy wsparcie dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa powyżej 6 godzin lekcyjnych (tj. 6 x 45 minut) istnieje możliwość zapewnienia drugiej przerwy kawowej (nie dotyczy przypadku, gdy przewidziany jest zimny bufet) lub przerwy ciągłej. - obejmuje kawę, herbatę, wodę (w szklanych butelkach lub woda z dystrybutorów wody pitnej serwowana w szklanych dzbankach), mleko, cukier lub jego zamiennik, cytrynę, drobne słone lub słodkie przekąski typu paluszki lub kruche ciastka lub owoce, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej standardem cenie rynkowej. - powinna uwzględniać specjalne potrzeby osób (np. wegetariańskie, bezglutenowe). - jedzenie i napoje serwowane są w naczyniach wielorazowego użytku, do ponownego wykorzystania, np. szklanych lub ceramicznych; nie jest dozwolone używanie plastikowych naczyń lub sztućców; w przypadku wydarzeń w plenerze istnieje możliwość wykorzystania naczyń biodegradowalnych 	<p>Jednorazowa – 33 zł</p> <p>Ciągła – 55 zł</p>	
2.	Lunch / obiad / kolacja	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu. - obejmuje dwa dania (zupa i drugie danie) oraz napój (w szklanych butelkach lub woda z dystrybutora wody pitnej w szklanych dzbankach), przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej standardem cenie rynkowej. 	<p>60 zł</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> - kwalifikowalny jest posiłek specjalny (np. bezglutenowy, bez laktozy, koszerny), w szczególności jeśli zgłoszone zostały specjalne potrzeby uczestników projektu. - jedzenie i napoje serwowane są w naczyniach wielorazowego użytku, do ponownego wykorzystania, np. szklanych lub ceramicznych; nie jest dozwolone używanie plastikowych naczyń lub sztućców; w przypadku wydarzeń w plenerze istnieje możliwość wykorzystania naczyń biodegradowalnych. - w przypadku lunchu/obiadu wydatek kwalifikowalny, o ile wsparcie dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa co najmniej 6 godzin lekcyjnych (tj. 6 x 45 minut). - w przypadku kolacji wydatek kwalifikowalny, o ile finansowana jest równocześnie usługa noclegowa. 		
3.	Zimny bufet	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu. - wydatek kwalifikowalny, o ile forma wsparcia, w ramach której ma być świadczony zimny bufet dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa co najmniej 4 godziny lekcyjne (tj. 4 x 45 minut) i nie jest przewidziany lunch/obiad/przerwa kawowa. - obejmuje kawę, herbatę, napój (w szklanych butelkach lub woda z dystrybutorów wody pitnej w szklanych dzbankach), mleko, cukier, cytryna, drobne słone lub słodkie przekąski typu paluszki lub kruche ciastka lub owoce, kanapki, przekąski koktajlowe, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej standardem cenie rynkowej. - powinien uwzględniać specjalne potrzeby osób (np. wegetariańskie bezglutenowe). - jedzenie i napoje serwowane są w naczyniach wielorazowego użytku, do ponownego wykorzystania, np. szklanych lub ceramicznych; nie jest dozwolone używanie plastikowych naczyń lub sztućców; w przypadku wydarzeń w plenerze istnieje możliwość wykorzystania naczyń biodegradowalnych. 	53 zł	

4.	Nocleg w kraju¹	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu. - możliwość zagwarantowania noclegu dotyczy uczestników, którzy posiadają miejsce zamieszkania w miejscowości innej niż ta miejscowość, w której odbywa się wsparcie. - wydatek kwalifikowalny, o ile wsparcie (np. szkolenie, spotkanie) dla tej samej grupy osób trwa co najmniej 2 dni, z zastrzeżeniem że w przypadku wsparcia trwającego nie dłużej niż jeden dzień wydatek kwalifikowalny w sytuacji, gdy miejsce prowadzenia wsparcia jest oddalone od miejsca zamieszkania osoby w niej uczestniczącej o więcej niż 50 km (droga publiczną, a nie w linii prostej), a jednocześnie wsparcie zaczyna się przed godziną 9.00 lub kończy się po godzinie 17.00, chyba że nie ma dostępnego dojazdu publicznymi środkami transportu. - obejmuje nocleg w miejscu noclegowym o standardzie hotelu maksymalnie 3* wraz ze śniadaniem, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej standardem cenie rynkowej i jest to uzasadnione celami projektu. - obejmuje nocleg, co do zasady w pokojach 2-osobowych (nocleg w pokojach 1-osobowych jest kwalifikowalny tylko w uzasadnionych przypadkach). 	290 zł	Zaleca się zachowanie zgodności z zasadą zrównoważonego rozwoju poprzez kwaterowanie uczestników projektu w miejscu, gdzie dojazd możliwy jest za pomocą publicznego środka transportu, możliwie jak najbliżej miejsca wsparcia.
5.	Zwrot kosztów dojazdu uczestników projektu²	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny w związku z uzasadnionymi potrzebami grupy docelowej (np. koszty dojazdów dla osób niepełnosprawnych, bezrobotnych). - wydatek kwalifikowalny do wysokości opłat za środki transportu publicznego szynowego lub kołowego zgodnie z cennikiem biletów II klasy 	Cena uzależniona od rodzaju środka transportu i odległości	W celu zachowania zgodności z zasadą zrównoważonego rozwoju rekomenduje się wykorzystywanie transportu szynowego, o ile na danej

¹ Nie dotyczy noclegów rozliczanych w ramach kosztów delegacji; w takim przypadku koszty przysługujące z tytułu podróży służbowych powinny być zgodne z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 czerwca 2022 zmieniające rozporządzenie w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej

² Dotyczy przypadku, gdy zwrot kosztów dojazdu w projekcie jest rozliczany na podstawie faktycznie ponoszonych wydatków. Nie dotyczy kosztów dojazdu rozliczanych w ramach kosztów delegacji; w takim przypadku koszty przysługujące z tytułu podróży służbowych powinny być zgodne z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 czerwca 2022 zmieniające rozporządzenie w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

		obowiązującym na danym obszarze, także w przypadku korzystania ze środków transportu prywatnego (w szczególności samochodem lub taksówką) lub tam gdzie zamiast skorzystania z transportu szynowego lub kołowego uzasadnione jest skorzystanie z transportu lotniczego, jako refundacja wydatku faktycznie poniesionego do ww. wysokości.		trasie jest dostępny a korzystanie z niego nie wymusza ponoszenia dodatkowych kosztów związanych, np. z dodatkowym noclegiem.
6.	<p>Spotkanie informacyjne/ szkolenia obejmujące</p> <ul style="list-style-type: none"> - wynajem sali konferencyjne j/szkoleniowej - wyposażenie techniczne sali 	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu. - w przypadku wynajmu sal należy przestrzegać wymogów związanych z dostępnością ujętych w standardzie architektonicznym, szkoleniowym stanowiących zał. nr 2 do Wytycznych. 	<p>Cena uzależniona od liczby osób, rodzaju spotkania i zakresu wsparcia.</p>	
7.	<p>Zakup materiałów dla uczestników szkolenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile jest to uzasadnione specyfiką realizowanego projektu. - wydatek kwalifikowalny, o ile przewidziane są w ramach realizowanego projektu szkolenia/warsztaty/ doradztwo. - w przypadku przygotowania materiałów w formie cyfrowej należy zapewnić ich dostępność zgodnie ze standardem info-promo, szkoleniowym, stanowiących zał. nr 2 Wytycznych. - co do zasady nie są kwalifikowalne tzw. gadżety o charakterze promocyjnym. 	<p>Cena uzależniona od rodzaju wsparcia w projekcie</p>	<p>Zaleca się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachowanie zgodności z zasadą zrównoważonego rozwoju poprzez ograniczenie przekazywania materiałów w wersji papierowej na rzecz materiałów udostępnianych w formie elektronicznej - w przypadku konieczności przygotowania materiałów dla uczestników zaleca się

				stosowanie papieru z recyklingu oraz innych produktów wyprodukowanych z materiałów biodegradowalnych
8.	Nabycie komputera (zestaw: stacja, monitor, klawiatura, mysz, słuchawki, głośniki)	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile nabycie komputera jest niezbędne w celu wspomagania procesu wdrażania projektu (udzielania wsparcia uczestnikom projektu), nie do obsługi projektu (co jest finansowane w ramach stawki ryczałtowej kosztów pośrednich). - wydatek kwalifikowalny w przypadku, gdy wnioskodawca nie posiada wystarczającego zaplecza technicznego do udzielania wsparcia uczestnikom projektu. - wydatek kwalifikowalny, o ile komputer posiada parametry biurowe z oprogramowaniem systemowym i podstawowym pakietem biurowym (licencja na 12 miesięcy). 	2660 zł	
9.	Nabycie laptopa	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile nabycie laptopa jest niezbędne w celu wspomagania zdalnego/niestacjonarnego/hybrydowego procesu wdrażania projektu (udzielania wsparcia uczestnikom projektu), nie do obsługi projektu (co jest finansowane w ramach stawki ryczałtowej kosztów pośrednich). - wydatek kwalifikowalny w przypadku, gdy wnioskodawca nie posiada wystarczającego zaplecza technicznego do udzielania wsparcia uczestnikom projektu. - wydatek kwalifikowalny, o ile laptop posiada parametry biurowe 	3080 zł	
10.	Nabycie projektora multimedialnego	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile nabycie projektora multimedialnego jest niezbędne w celu wspomagania procesu wdrażania projektu (udzielania wsparcia uczestnikom projektu), nie do obsługi projektu (co jest finansowane w ramach stawki ryczałtowej kosztów pośrednich). - wydatek kwalifikowalny w przypadku, gdy wnioskodawca nie posiada wystarczającego zaplecza technicznego do udzielania wsparcia uczestnikom projektu. 	3260 zł	

11.	Nabycie ekranu projekcyjnego	<ul style="list-style-type: none"> - wydatek kwalifikowalny, o ile nabycie ekranu projekcyjnego jest niezbędne w celu wspomaganie procesu wdrażania projektu (udzielania wsparcia uczestnikom projektu), nie do obsługi projektu (co jest finansowane w ramach stawki ryczałtowej kosztów pośrednich). - wydatek kwalifikowalny w przypadku, gdy wnioskodawca nie posiada wystarczającego zaplecza technicznego do udzielania wsparcia uczestnikom projektu.	850 zł	